

Igor Ivko

NEPOVREDIVO MJESTO

disput

Zagreb, 2021.

JA I MOJI

Znoj

Trčao sam cestom. Policajac, brkati policajac s ogromnim bicepsima rekao mi je da se maknem. Nakon što nisam poslušao naredbu, zaurlao je:

– Makni se!

I onda se aktiviralo. Aktiviralo se. Pokrenulo se podzemlje.

– U redu – rekao sam.

Zovem se Hrvoje. Zovu me Hren. Sjedim na trotoaru. Miran sam. Da li od spavanja, od tableta, novog jutra, kiše, ne znam. Misli su mi čiste.

Optužen sam za svašta.

A ja sam samo želio doći doma i leći na krevet.

Hren me zovu jer mi prezime završava na ren, a ime mi je Hrvoje, pa me učiteljica u prvom osnovne prozvala Hren. (Jebem joj mater.)

Radim, to jest radio sam, kao agent nekretnina. Prodavač snova. Prodavač iluzija. Prodavatelj pijeska koji curi kroz prste ljudima koji i ne shvaćaju da više nemaju prste. Nemaju ruke. Nemaju šake.

A kad shvate, već je gotovo. Ulovljeni su u klopku. Nitko ih nije tjerao. Sami su se natjerali. A meni ih sigurno nije žao.

Nisam stigao popiti kavu jer me šef nazvao i rekao da se požurim i budem točan. – Budi točan – ponovio je – jer dolaze važni klijenti.

Bio je dogovor u devet, a ne u osam, mislio sam mu reći, ali nisam rekao ništa. Isključio sam aparat za *espresso*, na brzinu obukao pripremljeno odijelo i izašao na ulicu. U govno na livadi ugazit ću tek kasnije.

Auto mi je u kvaru od prošlog tjedna, a mehaničar je na godišnjem. Voda se miješa s uljem, a ja ne znam što to znači. Mehaničar je rekao da ga ni u kojem slučaju ne palim i ja ga nisam palio.

Na satu je bilo 7 i 46, imam još četiri minute do dolaska autobusa.

U 7 i 55 gospođa koja je prolazila rekla je da je autobus otišao prije 10 minuta.

– U 7 i 50 ide – rekao sam.

– On je došao u 45, vidio da nema nikoga i produžio.

– On je došao u 45, vidio da nema nikoga i produžio – rekao sam.

– Da – rekla je gospođa.

– U redu.

Do osam imam pet minuta. Odavde do posla normalnim hodom imam dvadeset i devet minuta.

Počeo sam trčati. Odmah sam osjetio žar u listovima koji se zaustavio u plućima, stvarajući osjećaj taljenja; strašnog taljenja. Trčao sam niz ulicu.

Skrenuo sam prečicom kojom imam još kilometar i pol, treba mi malo više od deset minuta i doći ću skoro na vrijeme. Bit ću znojnan i mokar, ali stići ću skoro na vrijeme.

Policajac mi je pokretom tijela zapriječio put. – Stani! – rekao je.

Utovarivali su neke ogromne cijevi na kamion.

– Vрати se – rekao je.

– Želim proći.

– Moraš okolo.

– Zakasnit ću na posao.

– Trebao si prije krenuti. Sad se makni – zaurao je.

– U redu – rekao sam.

I onda se pokrenulo. Ne znam kako, ni zašto, ni odakle, samo se pokrenulo.

Otišao sam okolo. Sjeo sam na stepenice ispred dućana, zapalio cigaretu i povukao dim. Uskoro je zazvonio telefon.

– Gdje si ti?

– Dolazim.

– Došli su.

– Tko?

– Klijenti. Gdje si ti?

– U blizini.

– Požuri se.

– Žurim.

Polako sam povukao dug dim. Osjetio bol u plombama. Bol u plućima. Zadnji put kada sam trčao tako brzo imao sam četrnaest godina i to sam popodne slomio ocu prednji zub.

Osjetio sam glad, strašnu, hamsunovsku glad. Nazvao sam broj dostave koji zovem kada mi neka od djevojaka koje upoznajem preko aplikacija dolazi na večeru.

Naručit ću nešto za jelo, i kavu prije svega.

Glas u telefonu rekao je da su mi pozivi privremeno onemogućeni. Na ekranu se pojavio šefov broj. Javio sam se.

- Gdje si ti – pitao je.
- Tko ste vi?
- Pitam, gdje si ti?
- Oprostite, pogriješili ste broj – rekao sam i prekinuo poziv.

Nazvao sam besplatan broj službe za korisnike. Čekao sam pet minuta do javljanja prvog slobodnog agenta. Javila se djevojka, vjerojatno studentica, mekanog i srdačnog glasa.

- Dobar dan, Anita ovdje, kako vam mogu pomoći?
- Dobar dan, Hren ovdje. Pokušavam zvati, no ne mogu, pa provjeravam što se dešava.
- Samo trenutak – rekla je.
- Može – rekao sam.
- Trenutno su vam onemogućeni pozivi zbog neplaćenog računa za ožujak.
- Gospodo, ali tek je svibanj.
- Znam, gospodine, ali ne mogu ja utjecati na to.
- Znam da ne možete. Koliko je vama, Anita, godina?
- Dvadeset i dvije.
- Lijepe godine. I moja kći ima toliko. Zašto radite ovaj posao?
- Gospodine, žao mi je, ali to su privatna pitanja.
- Znam. Ispričavam se. Ja sam gladan.
- Ne razumijem.
- Ja sam jako, jako gladan.
- Oprostite, gospodine, ne razumijem.
- Jako sam gladan, kažem, ali ne mogu nazvati nikoga da mi tu glad utaži jer... – htio sam nešto reći kad sam čuo da me opet zove šef. Povukao sam kažiprstom po zaslonu preko crvene tipke.
- Gdje sam stao?

- Da ste jako gladni.
- Da, Anita, jako sam gladan.
- Ispričavam se, ali ne znam kako da vam tu pomognem.
- Omogućite mi da nazovem dostavu hrane.
- Vrlo rado. Samo morate platiti račun i to će biti automatski riješeno.
- Znam, Anita. Znam. Ali ja ne mogu platiti račun jer ga nemam sa sobom.
- Nemate internet-bankarstvo?
- Imam.
- Pa ako imate dovoljno sredstava na računu, možete putem internet-bankarstva platiti.
- Znam, draga Anita. Ali isključen mi je internet jer nisam platio račun, i sada zbog toga ne mogu platiti račun.
- Ako vam nije hitno, možete pričekati dok dođete kući, ako sada, koliko shvaćam, niste kod kuće, platiti račun i onda će ponovno biti sve uključeno.
- Dobro shvaćate. Dajte mi recite imate li broj od šefa?
- Mislite šefa moje smjene ili šefa odjela?
- Ne tog šefa. Vašeg šefa, šefa vaše smjene, šefa vašeg odjela, šefa vaše firme, šefa svih šefova.
- Ne znam na što točno mislite.
- Na onog koji vlada.
- Gospodine, bojim se da vas ne razumijem najbolje.
- Čija ste vi firma?
- Od jedne njemačke grupacije.
- Imate li broj od šefa te jedne njemačke grupacije?
- Nažalost, nemam.
- Dobro, Anita. Rekao bih vam svašta, ali niste vi krivi. Kad vidite šefa te vaše grupacije, recite da će mu Hren jebati sve po spisku. Zašto ste zašutjeli, Anita?
- Ne znam što da vam kažem.

- Doviđenja.
- Doviđenja.

Ponovno je zazvonilo.

- Molim?
- Gdje si ti?
- Tko je to?
- Je l' ti to mene zajebavaš?
- Šefe, vi ste?
- Ja sam. Da, ja sam.

– Samo da znate, jebat ću vam sve po spisku. Samo da znate, jebat ću vam sve po spisku. Ako sada dođem tamo gdje su vaši klijenti, popišat ću vam se svima u boce sa životnim porukama i posrati na sredinu ping-pong stola. Zato je bolje da više ne dođem tamo.

Prekinuo je.

Osjećaj koji se javio nakon toga neopisiv je i neprevodiv. Nazvao bih ga najradije još jednom da mu sve to ispočetka ponovim. Tom malom štakoru tek pristiglom s jedrenja. Kad sam mu rekao da kupujem u Decathlonu, rekao je da on u Decathlonu ne bi kupio ni đon od patike. Nakon toga rekao je da sigurno i u Lidlu kupujem. Rekao sam da kupujem. Rekao je da si je to i mislio. – Sve je to u redu – rekao je – ali kad si ovdje, od devet do pet, ti si moje vlasništvo, i tako se, molim te, i ponašaj. Niti jedna stvar koja je iz Lidla ili iz Decathlona i takvih marketa ne može biti ni na tebi, ni pored tebe, ni blizu tebe. Jer klijent kad te vidi s plastičnom bocom s logom iz Decathlona, on automatski pomisli to što pomisli i već smo prešli granicu gdje on odustaje od kupnje jer je ono što on kupuje kvalitetno, značajno, od najboljih materijala, napravljeno da traje i da se vidi. Kad vidi tebe u

toj robi, on vidi industrijsku klasu neuspjelih. A oni koji kupuju kod nas nisu industrijska klasa neuspjelih. To su ljudi koji su uspjeli, koji se po tome razlikuju i koji se na taj način i žele razlikovati.

“Dođi si po papire”, pisalo je u poruci koju mi je poslao.

“Nismo još gotovi”, odgovorio sam.

Sjedio sam na stepenicama ispred dućana. Iz novog auta, kojem ne znam marku jer se u aute ne razumijem, izašao je čovjek s kojim sam išao u osnovnu školu.

– Hren – rekao je. – Bok, Hren, nisam te vidio sto godina.

– Stari, ni ti ni ja nismo ništa propustili zbog te činjenice, zato samo naprijed gdje si krenuo.

Pogledao me zbunjeno, nešto je promrmljao, ušao u dućan i izašao prošavši bez glasa pored mene.

Iako je kraj svibnja, dan je od samog jutra bio vruć. Ne znam kada sam posljednji put vidio cvijet da cvate i to mi je u ovom trenutku izgledalo kao nešto važno.

Olabavio sam kravatu i bacio je u kantu za smeće.

Krenuo sam prema McDonald'su. Mrzim McDonald's, ali volim njihov *shake* nakon hamburgera. Naručio sam doručak. Bilo je pet do devet. Mladić za pultom rekao mi je da se doručak poslužuje od devet. Rekao sam mu da sam i ja gledao isti film kao i on i da nema smisla da završi onako kako je tamo u filmu završilo, pa neka mi samo napravi doručak.

Vidio sam da ne razumije što govorim. Rekao je kolegici u stražnjem dijelu da napravi doručak. Ona je rekla da još nije devet. On je rekao neka samo napravi i napravio neki

pokret očima koji ja nisam vidio, ali me razljutio dovoljno da ga pitam je li sve u redu. Rekao je da je sve u najboljem redu.

Doručkovao sam i gledao djecu koja ulaze u restoran. Vesela i radosna kao da na svijetu postoji samo ta emocija. Kad sam završio, vratio sam tacnu na mjesto uz otpatke i izašao iz restorana. Izvadio sam cigaretu. Pogledao desno pa lijevo i krenuo preko ceste.

– Ej – viknuo je netko iza mene.

Hodao sam dalje. Ja već petnaest godina ovim gradom hodam u jednom pravcu. Samo u jednom smjeru naprijed i u drugom natrag. I ne znam da u ovom gradu postoji nešto osim toga. Sada prvi put nakon petnaest godina hodam ulicama kao da su ih jučer izgradili.

– Hej ti – rekao mi je čovjek u plavoj uniformi kada sam se okrenuo.

– Hej ja. Recite, izvolite.

– Znaš da prelaziš ulicu na mjestu gdje nije zebra?

– Ovdje je zebra.

– Ovdje nije zebra.

– Gospodine, ovdje je zebra čija je farba izbledjela, a ja za to sigurno nisam kriv.

– Ovdje nije zebra. Da vidim osobnu. Hrvoje?

– Da.

– Drugi put budi oprezniji. Jer da te je sada tresnuo auto, tvoja žena i djeca bili bi tužni. Zar ne? I to zato što je otac odlučio prelaziti cestu tamo gdje to nije predviđeno i označeno. Zato ovu kaznu koju ti pišem nemoj shvatiti kao nešto osobno, već kao poticaj i podsjetnik.

Uzeo sam papir i razderao ga na nekoliko komadića.

– Dobro, gospodine, to je vaše pravo.

– Da, gospodine, to je moje pravo. Molim vas broj vaše značke.

– Što će ti broj moje značke?

– Da vas prijavim nadređenima jer mi se obraćate neprijerenim rječnikom. Vi i ja nismo zajedno konje jahali. Zato vas molim broj vaše značke.

Dao mi je broj značke.

– Kaznu ćeš morati platiti – rekao je.

Ja sam već otišao svojim putem.

Sjeo sam na trotoar pored zgrade suda. Lijepo je gledati ljude koji prolaze s aktovkama. Nešto mi se penjalo po vratu. Uzeo sam u ruku mrava i vratio ga na zemlju. Pogledao sam prema cipelama gdje se već penjala cijela kolona.

Na raskrižju sam vidio čovjeka kojemu sam prije dva tjedna prodao kuću. Mahnuo mi je. Pozdravio sam ga. Brzo sam ustao, otresao nogom i pokazao mu da se parkira sa strane. Stao je i spustio prozor. Nisam znao smijem li se nasloniti.

– Što ima, prijatelju? – pitao me.

– Nema ništa – rekao sam. – Baš ništa.

– Što radiš ovdje?

– Sjedim. Čuj, htio sam ti samo reći za onu parcelu koju si kupio prije mjesec dana. Ispod nje su neke jebene vode. I to još nitko ne zna. A uskoro će tamo postaviti i neku trafostanicu. Moj šef i ja smo to znali. Samo sam ti to htio reći.

Nešto mi je govorio, ali ja to više nisam čuo jer sam prešao ulicu i kroz prolaz između zgrada stigao na mjesto gdje sam ubrao nekoliko trešnji.

Kamo da se okrenem u ovom gradu, pomislio sam. Kamo da krenem?

Odlučio sam ići prema centru. Na trgu sam sjeo na terasu kafića. Gledao sam užurbane ljude.